

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar Skólaárið 2018-2021

Inngangur

Samkvæmt lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/ 2008 ber öllum fyrirtækjum og stofnunum sem hafa 25 starfsmenn eða fleiri að setja sér jafnréttisáætlun. Markmiðið með lögunum er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Allir eiga að hafa jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni.

Í Aðalnámskrá grunnskóla frá 2011 er lögð áhersla á að allir fái að þroskast á eigin forsendum, geti ræktað hæfileika sína og lífað ábyrgu lífi í frjálsum samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Jafnréttismenntun felur í sér gagnrýna skoðun á viðteknum hugmyndum í samfélaginu og stofnunum þess í þeim tilgangi að kenna nemendum að greina þær aðstæður sem leiða til mismununar og forréttinda.

Sveitarfélagið Fjallabyggð hefur markað sér stefnu í jafnréttismálum. Þar er lögð áhersla á að grunnskólinn vinni markvisst að eflingu fræðslu um jafnréttismál og gegn neikvæðum staðalímyndum kynjanna. Jafnframt er óskað eftir því að skólinn geri áætlanir um hvernig jafnréttisfræðslu sé háttað.

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar fjallar annars vegar um nemendur og hins vegar um starfsfólk.

Samskipti einstaklinga eiga að grundvallast á gagnkvæmri virðingu, kurteisi og tillitssemi, sem er forsenda þess að hverjum og einum líði vel. Gagnkvæmt traust og jákvæð og uppbyggileg samskipti móta framar öðru góðan starfsanda.

Skólastarf í anda jafnréttis tekur mið af mismunandi hæfileikum fólks. Því er haft að leiðarljósi í skólastarfi Grunnskóla Fjallabyggðar að tækifæri nemenda og starfsfólks byggi fyrst og fremst á hæfileikum og færni.

Mikilvægt er að nemendur og þeir sem starfa við skólann hafi jafnan rétt til að hafa áhrif á skólastarfið, stefnumótun og ákvarðanatöku og skal reynt að tryggja það með sem bestum hætti.

Ábyrgð

Skólastjóri ber ábyrgð á jafnréttisáætlun skólans og sér um að í september ár hvert sé kosið í jafnréttisteymi sem sér um endurskoðun og viðhald jafnréttisáætlunarinnar. Í framkvæmdaráætlun kemur fram hvernig jafnréttisáætlun er viðhaldið, hver/hverjir bera ábyrgð á einstökum þáttum hennar og og hvenær sá þáttur skal unninn.

Jafnréttisteymi Grunnskóla Fjallabyggðar

Í jafnréttisteymi Grunnskóla Fjallabyggðar sitja fjórir fulltrúar kennara/starfsmanna. Hlutverk nefndarinnar er:

- Að fylgjast með að unnið sé eftir jafnréttisáætlun skólans
- Að endurskoða áætlunina árlega og koma tillögum að breytingum til skólastjóra
- Taka saman gögn sem unnið er að skv. áætluninni s.s. tölulegar upplýsingar og fylgja eftir umbótum í kjölfarið sé þess þörf.
- Safna saman og miðla hugmyndum um jafnréttiskennslu
- Fylgjast með breytingum á lögum og reglugerðum um jafnréttismál kynjanna.

Starfsmenn

Í stjórnarskrá lýðveldisins stendur að „allir skulu vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, kynhneigðar, litarháttar, efnahags, ætternis og stöðu að öðru leyti. Konur og karlar skulu njóta jafns réttar í hvívetna“. Allir starfsmenn eiga að geta komið skoðunum sínum á framfæri og virðing skal borin fyrir ólíkum skoðunum.

Samræming fjölskyldu og atvinnulífs

Í anda jafnréttislaga eiga stjórnendur að leitast við að gera nauðsynlegar ráðstafanir þannig að starfsmenn, jafnt karlar sem konur, geti samræmt sem best starfsskyldur sínar og skyldur gagnvart fjölskyldu s.s. með gagnkvæmum sveigjanleika í skipulagi á vinnu og vinnutíma.

Mikilvægt er að skólinn marki stefnu um sveigjanleika í vinnutilhögun og samræmingu fjölskyldu- og atvinnu til að koma í veg fyrir togstreytu og skapa fjölskylduvænt vinnuumhverfi (21. gr). Slíka stefnu þarf að vinna í samvinnu við sveitafélagið Fjallabyggð og fræðslufirvöld.

Laus störf, starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun

Samkvæmt 20. gr. skal starf sem laust er til umsóknar standa opið jafnt konum og körlum. Skólastjórnendur og jafnréttisteymi (í tilfalli Grunnskóla Fjallabyggðar) eiga að gæta- og hvetja til þess að starfsmenn sækji sér endurmenntun á sviði jafnréttismála. Þeir aðilar geri einnig greiningu á sókn kvenna og karla í sambærilegum störfum í endurmenntunarnámskeið og starfsþjálfun, bregðist við og geri viðeigandi leiðréttingar komi í ljós óútskýrður munur á sókn kvenna og karla í slíka þjálfun og endurmenntun.

Launajafnrétti

Konur og karlar skulu fá greidd jöfn laun og njóta sömu kjara fyrir sömu eða jafn verðmæt störf. Allir skulu eiga sömu möguleika á endurmenntun og starfsþjálfun. Einnig eiga allir að hafa sömu möguleika á stöðuhækkunum og stöðubreytingum.

Jafnréttissjónarmið skulu vera höfð að leiðarljósi til jafns við önnur mikilvæg sjónarmið þegar ráðið er í störf. Reynt skal að halda fjölda starfsmanna af hvoru kyni sem jöfnustu að því gefnu að umsækjendur séu jafn hæfir.

Marka þarf stefnu í jafnlaunamálum í samráði við bæjaryfirvöld. Greina þarf laun og fríðindi starfsmanna til að kanna hvort um kynbundinn launamun sé að ræða innan skólans og leiðréttla launinn ef fram kemur óútskýranlegur munur á launum karla og kvenna líkt og kemur fram í 19. gr. laga.

Kynbundið ofbeldi, kynbundin og kynferðisleg áreitni

Í Grunnskóla Fjallabyggðar er til stefna og viðbragðsáætlun gegn einelti og kynferðislegu áreitni. Í 22. gr. jafnréttislaga segir að yfirmenn skuli gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk og nemendur verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustað, í félagsstarfi eða skólum. Skilgreining á kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni og kynferðislegri áreitni er að finna í 2. gr. jafnréttislaga. Kynferðisleg áreitni getur verið líkamleg, orðbundin eða táknað. Eitt tilvik getur talist kynferðisleg áreitni ef það er alvarlegt.

Stjórnendur bera ábyrgð á því að kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni viðgangist ekki í skólanum og meðferð slíkra mála er í þeirra höndum. Þeir bera ábyrgð á og vinna í samvinnu við jafnréttisteymi að fræðslu um kynbundið ofbeldi, kynbundna áreitni og ofbeldi á vinnustöðum samanber 22. gr. laganna. Halda verður við viðbragðsáætlun og fara

reglulega yfir verklagsreglur hennar sem taka til forvarna og bregðast við komi til þess að beita verði viðurlögum, bæði meðal starfsfólk og nemenda.

Nemendur

Í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla eru skýr ákvæði um að á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. sé lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Áherslu ber að leggja á að drengir og stúlkur eigi sem víðtækasta og jafnasta möguleika.

Auk þess skal kynjasambættingar gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skólastarfi. Kennslu- og námsgögn mega ekki mismuna kynjum og í starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf samanber 23. gr. laganna

Við endurskoðun námskrár hvert ár er farið yfir af námskrárteymi skólans hvort þessu ákvæði sé fylgt eftir og hvort horft sé til þess í skipulagninu og áætlanagerð að námsgögn mismuni ekki kynjum. Þegar að starfsfræðslu kemur er þess gætt af kennurum og yfirstjórn skólans að bæði kynin fari á jafnt á ~~alla~~ vinnustaði sveitafélagsins óháð starfsemi þeirra.

Haft er að leiðarljósi að kynin taki sem jafnastan þátt í öllu skólastarfi. Í skólanum á að fara fram menntun til jafnréttis þar sem fjallað er um hvernig ýmsir þættir geta skapað mismunun eða forréttindi í lífi fólks. Sem dæmi má nefna aldur, fötlun, kyn, kynhneigð, litarhátt, menningu, skoðanir, trúarbrögð, tungumál, fjölskylduaðstæður og uppruna.

Lögð er áhersla á að nemendur læri að þekkja og tjá tilfinningar sínar. Öll vinna nemenda skal vera í anda jafnréttis þar sem lögð er sérstök áhersla á að nemendur rækti með sér samkennd, samhygð og virðingu fyrir skoðunum, tilfinningum og lífsgildum annarra. Nemendur eiga að hafa jafnrétti að leiðarljósi í öllum samskiptum.

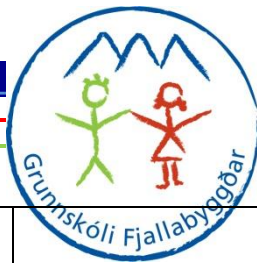

Framkvæmd, eftirfylgni og endurskoðun

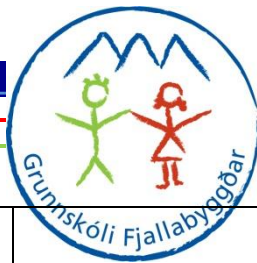
Skólinn sem vinnustaður gerir áætlun um hvernig starfsmönnum eru tryggð þau réttindi sem kveðið er á um í 19. – 22. jafnréttislagi

Skólinn sem menntastofnun gerir áætlun um hvernig hann uppfyllir 22. – 23. gr. laganna gagnvart nemendum sínum.

Tímasetning	Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Lokið
Október 2018	Að framfylgja jafnréttisáætlun skólans.	Skipa jafnréttisteymi fyrir skólaárið 2018- 2019.	Skólastjórnendur.	Október 2018
Ágúst 2018 – maí 2019	Að framfylgja jafnréttisáætlun skólans.	Eftirfylgni með áætluninni. Fylgjast með að einstaka þættir séu unnir af ábyrgðaraðilum.	Skólastjórnendur, jafnréttisteymi skólans.	Maí 2019
Október 2018	Kynna jafnréttisáætlun.	Kynna nemendahluta jafnréttisáætlunarinnar fyrir foreldrum á kynningarfundum. Áætlun sett á heimasíðu skólans.	Umsjónarkennarar, heimasíðuteymi.	Október 2018
Skólaárið 2018-2019	Að vekja og viðhalda meðvitund starfsfólks um jafnrétti í skólanum og hvernig þeir stuðli að því í starfi sínu (23.gr.).	Jafnréttisáætlun og jafnréttismál rædd á starfsmannafundum til að vekja starfsfólk til umhugsunar og meðvitundar um það hvernig þeir ræða við nemendur, hvernig kennslu er háttað og hvaða námsgögn eru notuð.	Jafnréttisnefnd og stjórnendur.	Maí 2018
Skólaárið 2018-2019	Laus störf standi bæði konum og körlum til boða (20. gr.).	Vísað í jafnréttisáætlun skólans og jafnréttisstefnu sveitarfélagsins þegar auglýst er eftir starfsfólki.	Skólastjóri	Þegar við á.
Skólaárið 2018-2019	Að jafna kynjahlutfallið í skólanum (18. og 20. gr.)	Hvetja karla sérstaklega til að sækja um lausar stöður við skólann.	Skólastjóri.	Þegar við á.
Júní 2019	Að konur og karlar fái jöfn laun og njóti sömu kjara fyrir sömu	Marka stefnu í jafnlaunamálum í samvinnu við bæjaryfirvöld.	Fræðslufyrirvöld.	Júní 2019

	eða jafn verðmæt störf (19. gr.).			
Júní 2019	Að konur og karlar fái jöfn laun og njóti sömu kjara fyrir sömu eða jafn verðmæt störf (19. gr.).	Greina þarf laun og fríðindi starfsmanna til að kanna hvort um kynbundinn launamun sé að ræða innan skólans og leiðréttta launinn ef fram kemur óútskýranlegur munur á launum karla og kvenna.	Skólastjóri, jafnréttisteymi og bæjaryfirvöld.	Júní 2019
Skólaárið 2018 - 2019	Starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun (20. gr.).	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi skulu gæta þess og hvetja til að starfsmenn sækji sér endurmenntun á sviði jafnréttismála.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Allt skólaárið.
Mái – júní 2019	Starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun (20. gr.).	Skólastjóri og jafnréttisteymi geri greiningu á sókn kvenna og karla í sambærilegum störfum í endurmenntunarnámskeið og starfsþjálfun. Geri jafnframt viðeigandi leiðréttingar komi óútskýrður munur á sókn kvenna og karla í slíka þjálfun og endurmenntun í ljós.	Skólastjóri og jafnréttisteymi.	Júní 2019
Skólaárið 2018 - 2019	Að vera fjölskylduvænn vinnustaður (21. gr.).	Koma á kerfi sveigjanlegs vinnutíma (eins og rammar kjarasamninga leyfa) og stefnu skólans hvað varðar samræmingu fjölskyldu- og atvinnulífs.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Unnið allt skólaárið
Júní 2019	Að vera fjölskylduvænn vinnustaður (21. gr.).	Marka stefnu um sveigjanleika í vinnutilhögun og samræmingu fjölskyldu- og atvinnu til að koma í veg fyrir togstreitu og skapa fjölskylduvænt vinnuumhverfi.	Sveitafélagið Fjallabyggð, skólafyrirvöld.	Júní 2019
Skólaárið 2018-2019	Að bæði konur og karlar nýti sér þann rétt sem þau eiga varðandi foreldra- og færðingarorlof og sé	Kynna fyrir starfsfólki og þá sérstaklega verðandi foreldrum, réttindi og skyldur sem það hefur gagnvart vinnustaðnum.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Unnið allt skólaárið

	leyfi vegna veikinda barna (21. gr.).			
Október 2018	Að kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni sé ekki liðin í skólanum (22. gr.).	Fræðsla um kynbundið ofbeldi, kynbundna áreitni og kynferðislega áreitni fyrir kennara, annað starfsfólk og nemendur.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Okt. 2018
Október 2018	Að viðbragðsáætlun sem tekur á kynbundnu ofbeldi, kynbundinni áreitni og kynferðislegri áreitni sé til og uppfærð regluglega fyrir skólann (22. gr.).	Vinna að viðbragsáætlun sem inniheldur verklagsreglur og tekur til forvarna.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Október 2018
Október 2018	Viðbragðsáætlun skal byggja á reglugerð um aðgerðir gegn einelti, kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni og ofbeldi á vinnustöðum (22. gr.).	Viðbragðsáætlun kynnt fyrir kennurum, öðru starfsfólki og nemendum.	Skólastjórnendur og jafnréttisteymi.	Október 2018.
Október 2018 og apríl 2019	Að kanna kynbundinn mun á líðan, sjálfsmynd, nám, áform og virkni nemenda.	Nemendakönnun skólupúlsins lögð fyrir nemendur.	Skólastjórnendur.	Apríl 2019
Skólaárið 2018-2019	Nemendur fá fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. er lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þáttöku í samfélaginu (23. gr.).	Vinna með jafnrétti kynjanna í lífsleikni og námskrárgerð. Jafnréttisfræðsla verði samþætt inn í allar námsgreinar á öllum skólastigum.	Umsjónarkennarar, kennarar.	Maí 2019
Skólaárið 2018-2019	Að vinna gegn stöðluðum ímyndum kynjanna (23. gr.).	Heimsóknir foreldra og annarra í skólann sem kynna ýmis störf. Þegar að starfsfræðslu kemur er þess gætt af kennurum og yfirstjórn skólans að bæði kynin fari á jafnt á alla vinnustaði sveitafélagsins óháð starfsemi þeirra.	Skólastjórnendur, kennarar	Maí 2019
Skólaárið 2018-2019	Kennslu- og námsgögn skólans skulu þannig úr garði gerð að kynjum sé	Vanda kennsluáferðir og námsgögn þannig að þau mismuni ekki nemendum. Námsefni allra námsgreina	Kennarar, stjórnendur.	Maí 2019

	ekki mismunað (23. gr.).	er skoðað út frá jafnrettissjónarmiði.		
Skólaárið 2018-2019	Að allir nemendur fái kennslu við hæfi (23. gr.).	Kennarar beiti fjölbreyttum kennsluháttum. Ólík reynsla og gildismat njóti sín.	Kennarar.	Mái 2019
Apríl –maí 2019	Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skólanum (23. gr.).	Stjórnendur og kennarar sækja námskeið í sambættingu jafnréttis og kynjasjónarmiða.	Skólastjórnendur, jafnréttisteymi.	Mái 2019
Mái – júní 2019	Að fara yfir og meta jafnréttisstarf og jafnréttisáætlun skólans.	Notast við sjálfsmat skólans og starfsmannaviðtöl. Kynning að hausti fyrir nemendur og foreldra.	Jafnréttisteymi, stjórnendur, starfsfólk.	Júní 2019
Mái – júní 2019	Að jafnréttisáætlunin sé í sífelldri þróun eins og önnur stefnumótun.	Vinna að tillögu að nýrri jafnréttisáætlun á grundvelli reynslu, verkefna og niðurstaðna kannanna.	Skólastjórnendur, jafnréttisteymi.	Júní 2019

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar byggir á:

Jafnréttisáætlun Fjallabyggðar 2016
 Fræðslustefnu Fjallabyggðar 2017
 Lögum um grunnskóla nr. 91/2008
 Lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008
 Aðalnámskrá grunnskóla frá 2011
 Skólanámskrá Grunnskóla Fjallabyggðar
 Heimasíðu Jafnréttisstofu; jafnretti.is. – um skólamál